

Handläggare: Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-50824452

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Skärholmens kommunala förskolor är organiserade under avdelningen förskola och fritid. I Skärholmen finns 25 kommunala förskolor samt specialförskolan Clavis. Avdelningen består av fem förskoleenheter med 15 till 20 avdelningar per enhet. Den minsta enheten har fyra förskolor och den största sex förskolor. I snitt finns det 1400 barn inskrivna i Skärholmens förskolor. Totalt antal helårsarbetande anställda som arbetar med barnen per 23 november 2016 är 331 varav 48,93 är visstidsanställda. Specialförskolan Clavis är en förskola för barn med diagnoser inom autismspektrumet och har en avdelning med i dagsläget fem barn. Förhållandet barn per personal är 1:1 på förskolan Clavis. Andel inskrivna barn med annat modersmål än svenska är 72,5 % och andel flerspråkig personal är 74 %.

Förskoleenheterna har ledningsteam som består av förskolechef, biträdande förskolechef samt pedagogisk utvecklingsledare. Varje förskoleenhet har en heltidsanställd administratör.

Avdelningen har en stödenhet som består av talpedagog, förskolepsykolog, samordnare för barn i behov av särskilt stöd, kultursekreterare, IT-pedagog, administratör, en specialförskola, samt fyra öppna förskolor och en parklek.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

De uppföljningar och utvärderingar som ligger till grund för bedömningarna i kvalitetsredovisningen är personalens självvärdering i kvalitetsindikatorn, resultat från brukarundersökningen, arbetslagsuppföljningar och olika former av nätverk som finns i stadsdelen. Barnens intressen och åsikter tillvaratas i förskolans uppföljning och planering. Dialog förs med vårdnadshavare om resultaten i brukarundersökningen och tre förskolor har startat föräldraråd. Förskolecheferna sammanställer materialet och upprättar kvalitetsredovisningen tillsammans.

För Skärholmens förskolor är det viktigt att kunna se vilken effekt det dagliga arbetet har för våra barn. Som ett led i att kvalitetsutveckla verksamheten ytterligare har en grupp pedagoger tagit fram ett material att ha som underlag när man tittar på om det arbete vi gör leder till den effekt vi vill för barnen. Materialet har sin utgångspunkt i läroplansmålen där det framgår vad varje barn har rätt att få under sina år på förskolan. FUSS (förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen) utgör ett underlag för att synliggöra resultat och utvecklingsbehov av våra arbetssätt. Ger våra arbetssätt den effekt som vi önskar för våra barn? Samtliga

förskolor i stadsdelen använder FUSS (Förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen) för att dokumentera barns lärande.

Under 2016 har stadsdelen tagit emot två kvalitetsgranskningar från Skolinspektionen som dels granskat en förskola utifrån kvaliteten i förskolans pedagogiska uppdrag samt stadsdelens ansvar som huvudman för förskoleverksamheten. Kvalitetsgranskningen av den enskilda förskolan resulterade i en verksamhetsrapport som beskrev hur det pedagogiska arbetet behöver utvecklas. En av de förbättringsområden som togs upp handlade om att utveckla de rutinsituationer som sker på förskolan. Förskolans arbetslag har skrivit en plan för det fortsatta arbetet som kontinuerligt följts upp under året. Rapporten har diskuterats i förskolans ledningsgrupp och funnits med som underlag vid ledningsgruppens pedagogiska handledning. Skolinspektionens granskning om stadsdelens ansvar som huvudman för förskoleverksamheten resulterade inte i några anmärkningar.

Genom en analys av resultaten från genomförd kvalitetsgranskning, kvalitetsindikatorn, brukarundersökningen och FUSSen finns ett bra underlag för fortsatt verksamhetsutveckling som visar personalens självskattning, vårdnadshavarnas synpunkter samt effekterna för barnen.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

Efter en kartläggning av verksamheten skrivs en likabehandlingsplan för varje förskola. Kartläggningen sker genom barnintervjuer, trygghetsvandringar med barn samt frågor till vårdnadshavare. För att förstärka likabehandlingsarbetet för alla medarbetare genomfördes en storföreläsning kring jämställdhetsintegrering samt workshops inom respektive enhet. Målet är att medarbetarnas kunskap och engagemang ska synas i det dagliga arbetet samt att likabehandlingsplanen ska vara ett levande dokument/redskap som används vid reflektioner och planering.

För att skapa en likvärdighet och säkerställa att alla diskrimineringsgrunderna finns med använder samtliga förskolor i stadsdelen diskrimineringsombudsmannens mall vid utformningen av planen.

NÄMNDMÅL:

Nämndens verksamheter respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen

Bedömning och analys

Resultaten från brukarundersökningen gällande förskolans arbete med att utveckla barnens sociala förmågor (empati, ansvarskänsla, tolerans och omtanke inför

andra) varierar mellan förskolorna i stadsdelen. Analysen visar att flera förskolor behöver bli bättre på att informera, involvera och visa förskolans arbete för vårdnadshavarna. Genom att systematiskt lyfta förhållningssätt och bemötande mot barn och vårdnadshavare vid förskolans reflektioner, planeringar och arbetsplatsmöten ökar förutsättningarna. I FUSSEN uppnås målen gällande att barnen visar demokratiska värderingar. Här kan man se att barnen visar respekt för varandra genom att lyssna på och visa nyfikenhet och intresse för andra barn. Barnen visar hänsyn gentemot varandra genom att visa omsorg och omtanke och accepterar olikheter. Vidare är de även varsamma om material och miljö ute och inne.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Alla barn har goda och jämlika uppväxtvillkor

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel barn som är inskrivna i förskolan	80,12 %	78 %	2016
Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	85 %	85 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna ska utveckla den pedagogiska verksamhet som bedrivs utomhus	2015-01-01	2016-12-31
Förskolorna ska utveckla en tillgänglighetsanpassad utmanande ute och inomhusmiljö.	2016-01-01	2016-12-31
Förskolorna ska utveckla och driva det normkritiska jämställdhetsarbete vidare i stadsdelens förskolor.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden göra det möjligt för förskolestudenter som genomför sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) att få feriejobb i stadsdelens förskolor.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska utreda vad det skulle innebära för verksamheten att skapa en vikariepool för förskolepersonal.	2016-01-01	2016-12-31

NÄMNDMÅL:

Barn och unga har nära till kultur och eget skapande

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn och unga i stadsdelen har tillgång till professionell kultur och eget skapande, samt inflytande och delaktighet i kulturlivet.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska verka för att EI-systema ska innefatta alla femåringar i stadsdelen.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen tar fram en handlingsplan som redogör för hur målen inom Kultur i ögonhöjd kommer att uppnås.	2016-01-01	2017-03-01

Bedömning och analys

Förskolan följer stadsdelens riktlinjer och har regelbunden kontakt med socialtjänsten för att säkerställa barnens rätt till jämlika uppväxtvillkor. Uppföljning och den regelbundna kontakten med socialtjänsten ser olika ut mellan förskoleenheterna och även mellan ärendena. Vissa enheter får regelbunden återkoppling och dialog med socialsekreterarna medan andra får själva ta kontakt. Under det senaste året har en stor andel nya socialsekreterare rekryterats inom förvaltningen vilket kan förklara variationen.

80 % av barnen i Skärholmen är inskrivna i förskolan vilket innebär att årsmålet är uppnått. Avdelningen ser dock en stor skillnad mellan de olika stadsdelsområdena och har därför formulerat ett mål att öka andelen inskrivna barn i Vårberg inom ramen för det lokala utvecklingsprogrammet (LUP). Barnens tillgång till en förskola av god kvalitet är ett sätt att utjämna sociala skillnader, främja språk- och kognitiv utveckling samt öka välmåendet.

Resultatet på frågan kring om vårdnadshavare upplever att barnen uppmuntras till fysiska aktiviteter ligger kvar på 80 % vilket innebär att årsmålet på 83 % inte uppnås. Det är endast en enhet av fem som uppnått målet. Enheten har uppmärksammat den fysiska miljön för vårdnadshavare genom att regelbundet beskriva barnens utevistelse och även fysiska aktiviteter som sker inne. Vikten av fysisk rörelse och aktivitet har också varit ett fokusområde inom enheten.

Enheterna behöver utveckla sin kommunikation med vårdnadshavarna om vad fysisk aktivitet på förskolan innebär. God lärdom finns att dra av den enhet som uppnådde sina mål.

Tre förskoleenheter har under hösten startat vikariepooler. Vikariepoolen används för korttidsfrånvaro inom respektive enhet. Under våren kommer insatsen att utvärderas inom enheterna, både utifrån barn-, personal- och kostnadsperspektiv.

Avdelningen har i samråd med universitetet startat en handledarutbildning i stadsdelen med 15 deltagare. Målet är att kunna ta emot fler förskollärstudenter i förskolorna eftersom det har visat sig som en bra rekryteringsmetod.

Avdelningens ledningsgrupp har under året haft pedagogisk handledning för att lägga fokus på förskolornas pedagogiska miljöer och utveckling. Diskussionerna har bland annat handlat om vilken basmiljö som våra förskolor ska erbjuda samt vilka utmaningar som barnen ska möta i olika åldrar. Arbetet kommer fortgå under kommande år.

Informationsbrev från förskolechef och information från pedagogerna kring kultur bidrar till vårdnadshavares upplevelse av att barnen får ett rikt kulturutbud. El sistema omfattar sedan hösten 2016 samtliga femåringar i stadsdelen, där de deltar ett tillfälle i veckan. Kultursekreteraren ger riktlinjer och feedback till avdelningarna kring närvaro på teatrar och övriga professionella kulturupplevelser. Kultursekreteraren informerar om vilket material som kan användas vid för-och efterarbete kring föreställningarna för att få en tydlig koppling till det dagliga arbetet på förskolorna.

Barns inflytande

NÄMNDMÅL:

Nämndens verksamheter lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Bedömning och analys

Brukarundersökningen visar att 5 % av vårdnadshavare upplever att deras barn blivit diskriminerade. Det stämmer inte överens med antalet inkomna anmälningar. Ett tydliggörande kring var man vänder sig då ens barn känner sig kränkt eller diskriminerad, eller då man som vårdnadshavare upplever detta, behöver göras på förskolorna. Resultatet varierar över förskolorna och ingen förskoleenhet eller område i stadsdelen sticker ut.

Resultatet för hur vårdnadshavare upplever frågan "jag upplever att personalen bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt" visar en ökning från 84 % till 88 %, vilket innebär att målet uppnås på avdelningsnivå. Det finns en variation mellan enheterna och fyra av fem uppnår målet. Samtliga enheter fortsätter att arbeta med barns inflytande på ett medvetet sätt. Enheten som inte uppnår målet har också upprättat en handlingsplan med fokus på bemötande.

Tidigare utvecklingsinsatser

Avdelningens största utvecklingsfokus inför 2016 var den pedagogiska dokumentationen och de pedagogiska diskussioner som kom i samband med integreringen av Skolplattformen i samtliga förskolor. Avdelningens ledningsgrupp har haft pedagogisk handledning där den samtal förts kring pedagogiska miljöer och utveckling.

Arbetet med ett enhetligt och systemiserat kvalitets- och utvecklingsarbete inom enheterna har fortsatt i syfte att säkerställa att målluppfyllelsen i läroplanen ökar.

Samtliga förskolor arbetar primärt med tre uppföljningsinstrument; *Förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen*(FUSS), personalens självvärdering i kvalitetsindikatorn samt resultaten från brukarundersökningen. Under 2016 kom kvalitetsindikatorn i digital form vilket ytterligare tydliggjorde de olika nivåerna per område samt gav ett större fokus på digitala arbetssätt och mänskliga rättigheter.

Förskollärarnas gemensamma nätverk har fortsatt och är uppskattat bland medarbetarna. Nätverket lyfter bland annat förskollärarens roll som ledare. Stadsdelen har en låg andel förskollärare i förhållande till antalet anställda. Rollen som ledare blir därmed extra viktigt i de förskolorna med en låg andel förskollärare.

Kockarnas nätverk har inspirerat till mer ekologisk matlagning. Klimatsmarta Stockholmare har besökt fem förskolor och lagat klimatsmart mat med barn, pedagoger och vårdnadshavare. Samtliga förskolor har arbetat med matavfallshantering och vann första pris i stadens matavfallstävling.

Kvalitetsindikatorn

Pedagogisk miljö och material

Genomsnitt: 3,38 Variation: 3,1-3,6

Medvetenheten hos medarbetarna har ökat kring den pedagogiska miljöns betydelse. Barnen har fått mer inflytande genom att materialet är mer tillgängligt. Tidigare fick barnen be om material men nu är det medvetet placerat på en nivå så att barnen når det själva. Förskolorna har utökat mängden material så att flera barn kan delta i samma lek. För att alla barn skall ha samma förutsättningar har fler förskolor sett över möbleringen för att den ska vara enhetlig. Ledorden har varit ”tillåtande och tillgängligt”.

Dialog har förts tillsammans med vårdnadshavare på föräldramöten om hur förskolan tänker vid inköp av material utifrån ett genusperspektiv.

Samtliga böcker som köps in visar på en mångfald utifrån de sju diskrimineringsgrunderna, böcker köps också in frekvent för att barnen skall ha tillgång till den senaste barnlitteraturen och visa på vikten och värdet av böcker och läsning. Vårdnadshavarna har involverats genom utlåning av flerspråkiga böcker. På så sätt har de blivit insatta och delaktiga i förskolans arbete med pedagogiskt material och vikten av högläsning har synliggjorts.

Nya sorters material har introducerats för barnen som tex, Makey makey-tekniksladdar för att skapa musik med kroppen samt VR-glasögon. Avdelningens IT-pedagog utbildar medarbetarna och visar praktiskt hur digitala verktyg kan användas i barngruppen. IT-pedagogen har också utbildat chefer och pedagogiska utvecklingsledare i användandet av digitala verktyg.

Vissa förskolor har påbörjat ett stationssystem ute, nästa steg är att fylla stationerna med innehåll tex bygg och rörelse. Pedagogerna har valt vilka lekzoner

som skall finnas på gården för att öka utforskandet. På den förskola som testat detta kan man se att barnen rör sig mellan zonerna på ett annat sätt än tidigare vilket lett till ökad trygghet för barnen.

Barnen görs delaktiga i rensningen av lekmaterial som kan innehålla kemikalier. Livsmedel används som introduktion till diskussioner kring var olika livsmedel kommer ifrån och hur deras framställande påverkar klimatet. Det finns behov av att utbilda pedagogerna i vilket material som är klimatsmart samt hur de kan utveckla nya arbetsätt utifrån en kemikaliesmart förskola.

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

Genomsnitt: 3,34 Variation: 3,1-3,6

Framöver pågår en diskussion kring rolleksmaterial ur genus och kemikaliesynpunkt.

Pedagogerna har uppmärksammat att när vuxna aktivt deltar så utvecklas leken och fler barn klarar av att stanna i leken längre. Det är därför viktigt att pedagoger finns närvarande för att stötta upp leken så att alla kan finna sin roll och sitt uttryck, stötta vid sociala koder och konflikthantering etc.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Genomsnitt: 3,42 Variation: 3,1-3,9

Språkarbetet har utvecklats genom att fokusera på att utmana barnen språkligt i rutinsituationer. Frågan tas upp på nätverk, studiedagar och i underlaget för det systematiska kvalitetsarbetet. Under året har det framkommit att samtliga förskolor behöver diskutera hur barnen skall utmanas utifrån olika åldrar. Vad skall barnen ha varit i kontakt med för utmaningar vid olika åldrar? Pedagogernas förhållningssätt spelar en avgörande roll i det språkutmanande arbetet. Det finns ett behov av att öka medvetenheten hos pedagogerna kring det.

Avdelningen har olika nätverk med fokus på språk, projektnätverk, förskollärarnätverk, barnskötarnätverk och arbetsplatsträffar. Ett arbete har inletts för att revidera Skärholmens språkprogram och till våren planeras en teckenkommunikationskurs för medarbetarna. Personal på yngrebarnsavdelningarna har gått utbildning i sång och rytmik då forskning visar att sång och fysisk rörelse främjar barnens språkutveckling.

Barns matematiska utveckling

Genomsnitt: 3,24 Variation: 3,1-3,5

I det matematiska arbetssättet syns en utveckling mot att lärandet utmanas i lekfulla sammanhang. Det har skett en utveckling i tillgängligt matematiskt material och medvetenheten har ökat kring sorteringsmaterial med olika former. Avdelningen ser att matematiken alltmer ses som ett naturligt inslag i vardagen och de aktiviteter barnen möter. Medarbetarna bär med sig begreppet

matematik och ser matematisk potential i materialen runt omkring. Ljusborden på avdelningarna har bidragit till ett matematiskt experimenterande av former.

Naturvetenskap och teknik

Genomsnitt: 3,42 Variation: 3,2-3,8

Implementeringen av Skolplattformen har ökat den tekniska kompetensen och medvetenheten hos pedagoger. Inköp av verktyg som iPhones, lärplattor, trådlösa högtalare och projektorer har ökat kompetensen och självförtroendet hos medarbetarna att använda teknik i verksamheten med barnen. Det finns dock svårigheter bland arbetslagen i att se hur tekniken kan användas i utforskningen av de vardagliga rutinerna, aktiviteter och lek i verksamheten. I dessa moment behöver fler ta stöd av avdelningens IT-pedagog.

Naturvetenskap i verksamheten tolkas främst som naturkunskap eller biologi. Många förskolor förlägger stor del av sin verksamhet ute i naturen och närmiljön där barnen ges möjlighet att upptäcka hur växter och djur lever, lämnar för spår efter sig och hur kretslopp fungerar. Det här är ett område där barn och pedagoger forskar tillsammans. Här finns behov av att gå djupare i frågeställningar kring ting och fenomen i naturen. Det finns variationer hos pedagogerna i förhållningssättet att vara medforskande eller förmedlande pedagog. Fysik och kemi ges mindre utrymme. Projektet med energiagenterna har bidragit till att teknik används i lekfulla sammanhang. Barn blir delaktiga i arbetet med klimatfrågor som tex energiförbrukning. Vi ser att barnen kan se och upptäcka energi i vardagliga ting som lampor, element, torkskåp etc.

Enhetsgemensamma insatser

Under våren genomfördes den sista delen av utbildningen inom pedagogiska verktyg i Skolplattformen. Skärholmens förskolor deltog som pilot men under sommaren beslutades centralt att avsluta avtalet med den leverantör som levererade verktyget. Avdelningen har sedan dess fortsatt använda digitala verktyg och projektledaren, som anställdes för att arbeta med Skolplattformen, har fått ett uppdrag att utveckla förskolornas digitala arbetssätt. Projektledaren arbetar praktiskt ute på förskolorna tillsammans med arbetslagen och har deltagit på flera studiedagar. Projektledaren har genomfört en workshop om digital pedagogik och ledarskap för samtliga ledningsteam för att inspirera till flera digitala arbetssätt. Samtliga fick även prova på digitala verktyg som kan användas i barngrupperna.

Samtliga pedagoger på yngrebarnsavdelningar har genomgått utbildning i rytmikmetoden med ensemble Yria. Där arbetade de praktiskt med grundläggande övningar varvat med reflekterande samtal kring metodiken och hur den kan tillämpas i den egna undervisningen. Under våren kommer satsningen att utvärderas på förskolorna för att säkerställa att den kompetensutveckling som ges används i praktiken.

För att få fokus på de pedagogiska miljöerna har avdelningens ledningsgrupp haft pedagogisk handledning tillsammans med en extern konsult under året. Det arbetet kommer att fortgå under kommande år.

Ett nätverk har skapats för samtliga förskollärare på förskolorna. I nätverket finns möjlighet till erfarenhetsutbyte och diskussion av gemensamma frågor. Nätverket för kockar har fortsatt under 2016 och andelen ekologiska livsmedel ökar i förskolorna.

Samtliga förskolornas administratörer träffas regelbundet tillsammans med avdelningens verksamhetscontroller. I dessa träffar diskuteras gemensamma arbetsätt och information delas.

Stödteamet stödjer förskolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd och har under året utvecklat rutinerna för dessa insatser.

Övriga enhetsgemensamma insatser som genomförts under 2016:

- Medarbetarna har fortsatt utbildats i barnolycksfall och brandskydd
- Medarbetarna har deltagit i en föreläsning om jämställdhetsintegrering som hölls av Gertrud Åström.
- Samtliga ledningsteam har deltagit i en föreläsning av Kemikaliecentrum gällande implementeringen av Vägledningen för kemikaliesmart förskola.
- Medarbetarna har utbildats i den nya webbaserade kvalitetsindikatorn
- För att kunna använda kompetensbaserad rekrytering har en gemensam kompetensprofil för förskollärare har arbetats fram i samverkan mellan chefer, HR, förskollärare och lärarförbundet.
- Kockar och administratörer har utbildats inom effektiva inköp vilket innebär att alla inköp genomförs via en inköpsportal
- IT-pedagogen har tagit fram en IT-strategi som samverkats och ska implementeras hos samtliga medarbetare

Enhetens analys av kvaliteten

Stadsdelen använder tre uppföljningssystem, FUSS (Förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen), brukarundersökningen och kvalitetsindikatorn. Dessa system är detsamma för samtliga enheter vilket möjliggör jämförelser och lärdomar kan spridas mellan enheterna.

Måluppfyllelsen i de olika verktygen ser olika ut över enheterna. Det gör att avdelningen behöver fortsätta arbetet mot en likvärdig förskola med bland annat gemensamma nätverk över fler yrkeskategorier och gemensamma satsningar.

Endast en enhet uppnår målet om andelen förskollärare i förskolan. För att kunna ta emot fler förskollärestudenter utbildas förskollärare till handledare i samarbete med Stockholms universitet. Stadsdelen har haft en gemensam annons för förskollärare där kandidaterna fått välja arbetsplats. Antalet ansökningar har ökat

jämfört med förskolespecifika annonser. Under hösten har sju förskollärare anställts vilket är en ökning mot tidigare.

Resultatet från brukarundersökningen varierar mellan enheterna. Generellt syns en skillnad i upplevelsen hos vårdnadshavare till pojkar respektive flickor inom området "samverkan med hemmet". Hos de förskolor där det finns skillnader förs en fortsatt dialog med pedagoger och vårdnadshavare kring orsaken till upplevelsen.

Avdelning förskola och fritid deltog under 2016 i kvalitetsutmärkelsen med avdelningens ledningsorganisation och dess strävan mot enhetlighet mellan förskolorna samt en förskola av god kvalitet. Avdelningens ledningsorganisation består av avdelningschef, förskolechefer, biträdande chefer, pedagogiska ledare, administratörer och verksamhetscontroller. Avdelningens formulering av bidrag samt återkopplingen tydliggör på ett samlat sätt vilka utvecklingsområden och styrkor som finns och utgör grunden för avdelningens verksamhetsplan för 2017. Ledningsorganisationens fokus är att ge stöd till och möjliggöra för medarbetare att utföra uppdraget samt följa upp verksamheternas mål.

Utvecklingsområden på enhetsnivå

Kommande utvecklingsområden på enhetsnivå:

- Utbyte av material på förskolan i samband med implementeringen av kemikaliesmart förskola kräver nya arbetssätt och kunskap för samtliga medarbetare.
- På arbetslagsreflektioner och på arbetslagsuppföljningar visar det sig att arbete med dokumentation och pedagogiska miljöer behöver utvecklas. Mycket dokumentation samlas in men vad händer med dokumentationen och hur gör man den pedagogisk? Vad är syftet med det som dokumenteras? Det är frågor som behöver arbetas med. Närvaro av chefer och pedagogiska utvecklingsledare behövs i en utvecklingsfas.
- Förskollärares ledarroll. Förskollärarnas förmåga att delegera behöver belysas ytterligare vilket framgår vid arbetslagsreflektioner. Chefer och pedagogiska ledares närvaro behövs för att stötta förskollärarna. Det är möjligt att uppdraget som ledare inte är tydligt definierat på förskolorna. På förskollärarnätverket gavs en tydlig uppgift där förskolläraren skulle leda en arbetsprocess. Detta var det dock få som hade gjort utan de gick direkt in i görandet istället. Behov av mer ledning och styrning syns även i arbetslagsreflektionerna där de inte alltid är strukturerade, flera saknar exempelvis användning av reflektionsprotokoll.
- Rekrytering av förskollärare är en fortsatt utmaning i stadsdelen. Vid annonsering av förskollärartjänster är det få sökande.
- Medarbetare och chefer behöver mer kunskap kring digitala verktyg och dess användning. Verktygen används i olika utsträckning i de olika enheterna vilket gör att det inte blir likvärdigt för barnen. Tendenser som syns är att arbetslagen enbart arbetar med digitala verktyg när de får

handledning. En utmaning är att hålla i arbetet mellan handledningarna, där har chefer och pedagogiska ledare en viktig roll.

- Analys och uppföljning av insatser som genomförs av stödteamet, utbildningsinsatser samt nya arbetssätt behöver utvecklas. I dagsläget finns ingen systematisk organisation vid uppföljning mellan T1, T2 och VB. Det behöver säkerställas att satsningarna som görs under året ger den effekt som önskas.

Förslag till stadsdelsnämnden

Förskollärarna i stadsdelsförvaltningen behöver stärka sin ledarroll och det finns ett behov av en utbildningsinsats. Eftersom förskollärartätheten i stadsdelen är låg blir förskollärarens roll som ledare desto viktigare, då de kan ansvara för fler avdelningar, och deras ledarroll behöver därför stärkas.

En utbildningsinsats inom pedagogisk dokumentation ger pedagogerna en fördjupad kunskap om hur dokumentationen används i det dagliga arbetet och kopplas ihop med det systematiska kvalitetsarbetet för att den pedagogiska processen i förskolan ska gå framåt. Genom att pedagogerna har kompetens att använda redskapet pedagogisk dokumentation får vi syn på hur vi arbetar med mänskliga rättigheter, jämställdhetsintegrering, normkritik och barnens rättigheter enligt barnkonventionen. Redskapet säkerställer att vi arbetar på rätt sätt inom dessa områden.